

Trot á vísiónum

Oddagrein

FØROYSKUR politikkur er nógv broyttur bara hetta seinasta árið. Ein broytingin er, at leiklutur lögtingsins tykist at vera minnkandi í mun til leiklut landsstýrisins. Onnur broytingin er, at landsstýrismenn tykjast uppfata ráðharrabýrgdina sum eitt slag av einaræði. Klárast er hetta komið fram í umsitingini hjá Sámal Peturi í Grund, ið hevur víst seg at vera ein jarn-nevi í einum silkvøtti.

LANDSSTÝRISUMSITINGIN tykist at hava bæði evni og vilja til at troyta allar møguleikamar í nýggju stýrisskipanarlógini fyri størri makt út í æsir. Umsitingin hevur bæði fólk og ikki minst vilja til at nýta ta makt, ið nýggja stýrisskipanarlógin inniheldur. Landsstýrismenn stýra fyri ikki at siga regera, sum ongantíð áður, men effektiviteturin ella rættari manglandi effektiviteturin er hin sami. Samfelagið verður alt meira merkt av kyrrstöðu. Her hendir einki uttan undarligar hendingarm est at líkna við happenings.

HETTA kemur alt av, at vit hava eitt landsstýri uttan vísióin – eina stjór, ið bert situr fyri at sita. Landsstýrið hevur einki at hava sína nýggju makt í og tað er ein orsök til tær löggu avgerðir, ið falla í nesi-ninum.

FARA vit so til lögtingið, tykjast tingmenn als ikki at hava gjørt sær greitt, hvussu nógv vald teir lótu frá sær við nýggju stýrisskipanarlógini. Tí sær tað út fyri almenn-inginum, sum um tingmenn mestsum eru í vektleysari støðu. Politiskt minna teir um rúmdarmenn, ið ein sær sveima uttan fyri rúmdarfarið uttan lívlínu. Teir gera ein vør so av og á, men lítið kemur burtur úr og við hvørt so hvørva teir út í rúmdina eina tíð, fyri so aftur at koma til sjóndar.

ADALUPPGÁVA lögtingsins, nevniliga at hava eftirlit við landsstýrinum, tykist púra slept. Hetta er mikið spell, og fyri fólk-ræðið er hetta ein sera vandamikil gongd.

HJÁ lögtinginum er bert eitt at gera, um ikki vit skulu enda í eini støðu, har landsstýrið knappliga er yvir tinginum. Tingmenn mugu læra ta nýggju stýrisskipanina at kenna, og teir mugu fáa sær eina umsiting, ið lýkur øll nútímans krøv. Fortreytin fyri at lögtingið skal kunna megna sína uppgávu móttvegis landsstýrinum er, at tingmenn til eina og hvørja tíð eru eins væl fyri umsitingarlaga og landsstýrið.

Sosialurin

Lesarabrøv

Prioritering ella gloymaska

Fyri 10-15 árum síðani var tað vanligt hvørja viku at lesa í føroysku blaðunum, hvussu nógv varð avreitt til fiskavirkini um allar oyggjarnar. Hvør lítill útróðrarbátur bleiv nevndur, hvussu nógv pund hann hevði fiskið og hvar hann hevði avreitt.

Lesur tú blaðini í dag, og ikki veit betur, so mátti niðurstøðan verja tann, at hvørki útróður ella fiskavirki eru til í Føroyum longur. Tað er sjáldsamari at hoyra um ein trolara ella ein línubát í blaðunum, enn at siggja huldumenn á

Kirkjubøreyni.

Men hvørja viku fært tú »hagtöl« um hvørt einasta lúsa mál, sum onkur úrmælingar hevur sett í trolposan á plástikgrasinum.

Har eru tabellir við málum og stigum, úti og heima og tilsamans. Langir listar við totalvirlutum, har allir bæði rubbar og stubbar verða nevndir. Hvørja viku. Hvar var rangstaddur, hvør var illa staddur og hvør var hjástaddur. »Leikbann«, útkast og innkast. Hvør hevur fingið reytt ella gult kort.

Einkisigandi fotomyndir fylla blaðini upp. Myndir

eru hvønn dag, og ikki minst aftaná vikuskiftini, har tiltuskaðir unglingar renna og hoppa fyri at fáa fótin á bóltin.

Men altíð sama seiga søga. Sama myndin, har triggir »leikarar« royndir at fáa fótin á gummibóltin. Ein stendur á vinstrebeini og lyftir høgra upprá. Annar stendur á høgra og lyftir vinstra bein nokksu høgt upprá. Tríði stendur eitt sindur aftari og gløðir. Sama søga verður endurtikin viku eftir viku, ár eftir ár. Onkuntíð er ein fjórði sloppin uppá myndina.

Hann er sum oftast dottin og sitir á reyvi og snærk, og orkar illa at leika í. Hvar er informationsinnihaldið ella tíðindavirðið?

Hevur eitt fiskiskip selt fyri hundrad túsund í Skotlandi ella Hirtshals er buldrandi tægn. Men verður ein hjólbeintur gyppari seldur til Mállose, so verða bæði forsiða og miðopna ruddað. Føroya framtíð, eg moyndi tað.

12.11.1996
Rolf Gutesen

Kommunalt sjálvstýri

Tað er nú uppá tíðina at fáa skipað kommunalt sjálvstýri út í kommunum kring landið. Tað ber væl til at fáa skipa kommunurnar í størri kommunalar eindir kring landið. Tað vil siga í Norðoyum, Eysturoy, Norðurstreymoy, Vágoy, Sandoy, Suðuroy ið arbeidast skal fram ímóti til ár 2000.

Tað at so nógv virkseini er miðsavna í Suðurstreymoy skapar nógv mikið av trupulleikum á arbeidsmarknaðum í Tórshavnar kommunu.

Tað skal tí vera sagt at ein er hart ímóti miðsavni og vildi tí istaðin fyri fingið

skipa eina miðspjading av allari landsumsiting í Suðurstreymoy. Tað skuldi tí verja eitt fólkakrav at Føroya Landsstýri gavst við sínum sparipolitiki tað ikki hevur skil fyri at reka ið hevur skapt bæði arbeidsloysi og kreppur. Tað ber væl til at skipa deildir av landsumsiting undir einari lón út í teimum størri kommunum kring landið í einar skrivaði um fyri nøkrum árum síðani. Tað vildi skapt framburð, trivna, menning, út í kommunum kring landið, og vildið fingið avbyggar/býarfólk úr øðrum kommunum kring

landið fáa framhjá rættindir í Suðurstreymoy og er tað kappingaravlagandi. Tað kann framhaldandi ikki vera rættvíst at borgarar í Tórshavnar Kommunu skulu vera við skerdan lut í Suðurstreymoy hvat ið arbeidi, størvmur, læstna, læru, frítíðarmøguleikum viðvíkur. Tað at Føroyar er skipa sum ein arbeidsmarknaður í ALS er upprunin til, hevur skapt nevndu trupulleikar og familju vinar kenningarpolitikkurin á arbeidsmarknaðum í ein hevur viðgjørt. Tað hevði tí verja betri at henda skipanin bleiv sett úr gildi og arbeidsmarknaðirnir

skipaði út í 7 teimum størstu kommunum kring landið.

Tað hevði tá borið til at skipa eitt rættvístari arbeidsbýti útiá arbeidsmarknaðum og fingið loyst trupulleikarnar á arbeidsmarknaðum í Suðurstreymoy sum ein nágreinliga og umfatandi hevur viðgjørt.

Tað eru fleiri kommunalmál ein vil koma at viðgera í næstum í dagblaðum ið er av stórum týðningi so vit fáa gongd á at skipa miðspjading ið ein hevur áhuga fyri.

Hans Birgir Hansen

Aberdeen leiðin og Blue Water Shipping

Týskvöldið visti Dagur og Vika at siga frá at dansk fyrirtøka sum eitur Blue Water Shipping vil verða saman við landsstýrinum og kanska øðrum um rutuna til Aberdeen.

Hetta felag hevur í Aberdeen umboðað allan farmin á rutuni og hevur uttan iva vunnið fitt av peningi, og teir duga at siggja, at vandi er fyri, at hetta kann gleppa teimum av hondum, um annað føroyskt felag yvirtekur rutuna frá Strand-

ferðsluni. Danska felagið vil treyðugt missa hesa inn-tøkukelduna í Aberdeen, og tí vilja teir verða við í skipa-atlanini saman við landsstýrinum og á tann hátt tryggja sær umboðið í Aberdeen á teirra hondum.

Her skulu vit siga korta nei og aftur nei. Føroyski landskassin skal ikki seta pening í felag saman við útlendskum fyrirtøkum. Vit vita eisini, at felagið kemur at geva undirskot fyrstu tíðina, og landsstýrið skal

gjalda part av hesum. Vit skulu ikki lata danir fara við ágóðanum. Lat treytirnar við nýggja felagnum verða, at tað er føroyskt og bara føroyskt. Tað hevur skattgjalddarin krav upprá.

Dagur og vika visti eisini, at siga at danska fyrirtøkan hevur skaffað Strandferðsluni skipið, sum eitur Clare, og sostatt vinna teir eisini pening uppá hetta skip. Danska fyrirtøkan vinnur pening uppá rutuna og føroyingar missa pening.

Vit kunnu eisini ganga út frá, at danska fyrirtøkan bert ynskir at flyta frakt og ikki ferðafólk. Talan er jú um eina fraktfyrirtøku burturav.

Nei, lat heldur føroyingar sjálvar umboða skipið í Aberdeen. Her er talan um bæði peningaligan vinning og arbeidspláss. Fólk til hesi størri fínnast uttan iva í Føroyum.

Vágafúsar

Um lesarabrøv o.l.

Lesarabrøv og líknandi tilfar, ið verður sent okkum, skal hava avsendara, t.v.s. navn, adressu og telefonnr. Blaðstjórnin skal vita, hvør skrivað hevur eisini um brøv ynskjað dulnevd í blaðið.

Vit kunnu annars ikki geva tykkum, ið skriva, vissu fyri, at lesarabrøv viðmerkingar o.l. koma í blaðið sama dag, sum tað er móttikið. Tað veldst um tóka setiorku og pláss.

Blaðstjórnin